

The fact that the part of the Ukrainian lands were outside the Russian empire was very important for the national revival of the Ukrainian people in the XIX century in general, and for the Austrian Ukraine in particular.

Analyzing the Ukrainian political and legal opinion, it can be noted that the problem of determining the territorial structure of Ukraine was perhaps the most urgent in all ages, and its solution was usually accompanied by the struggle of supporters, autonomous, federalist and unitary approaches. This struggle acquired a significance in the middle of nineteenth and early twentieth centuries, during the period of national and political revival in the Western Ukrainian lands, which at that time were part of the Austrian (Austro-Hungarian) Empire.

Key words: *state system, autonomy, unitarism, federalism, Western Ukrainian lands, Galicia.*

Стаття надійшла 10 листопада 2017 р.

УДК 340.115

Л. М. Кельман

ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЬТЬ ПРАВАЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Розглянуто теоретико-правові проблеми в сфері взаємодії реалізації права та правозастосування. Виокремлено особливості правозастосовної діяльності. Проаналізовано різні погляди на структуру, функції, суб'єкт, результат правозастосування. З'ясовано роль правозастосування у співвідношенні можливості та дійсності в праві.

Здійснено багатоаспектний загальнотеоретичний аналіз ефективності механізму застосування права, що обумовлює його широке розуміння як об'єктивної характеристики, котра охоплює увесь спектр правових явищ та елементів, а також соціальних зв'язків, за допомогою яких досягається відповідність механізму вимогам, що містяться в нормах права, забезпечується їх реалізація, гарантуються права й обов'язки, а також основні цілі цього механізму.

Ключові слова: *реалізація права, правозастосовна діяльність.*

Постановка проблеми. Застосування права доволі часто є гнучкою та дієвою частиною масштабного й складного механізму, який певною мірою забезпечує реалізацію права. З огляду на те, що правозастосування є організаційно-правовим видом здійснення державно-владної діяльності, зазвичай воно може бути у виді складного комп-

лексу матеріально-правових, процесуальних, організаційних, інформаційних, психологічних зв'язків і відносин. Також у правозастосуванні не тільки вагомо, а й очевидно виявляються різні чинники: і соціальні, і політичні, і економічні, що дає змогу суб'єктам правозастосування їх відчувати, сприймати, оцінювати та, своєю чергою, узагальнювати для інших суб'єктів суспільства. Важлива роль зазначеної діяльності в державних і суспільних відносинах зумовлює необхідність подальшого дослідження співвідношень понять правореалізації та правозастосування, а також виокремлення особливостей правозастосування.

Стан дослідження. Важливий внесок у розгляд зазначеної проблеми зробили вчені, які займались проблемами реалізації права наприкінці XIX – на початку XX століття, та питаннями правозастосування. До цих науковців належать: Є. Васьківський, О. Кістяківський, Б. Кістяківський, С. Дністрянський, П. Люблінський, Г. Шершеневич. Такі зарубіжні юристи, як Є. Ерліх, Ж. Карбоньє, К. Ллевеллін, Р. Паунд, О. Холмс вважали стрижневою характеристикою і важливим виявом права не нормативну систему, а правозастосування та правозастосовні акти.

Серед вітчизняних науковців, котрі досліджували поняття правореалізації та правозастосування, були С. Алексєєв, С. Братусь, І. Дюрягін, В. Лазарєв, М. Ніколаєва, А. Піголкін, Ю. Решетов, П. Рабінювич, О. Скакун, В. Ткаченко. Однак, якщо стосовно з'ясування ознак і суті реалізації права ними було зроблено низку загальних висновків, то щодо поняття «правозастосування» є деякі розбіжності та неточності.

Мета статті. З огляду на те, що правозастосовна діяльність є сукупністю дій, пов'язаних із реалізацією правових норм, необхідно розглянути співвідношення застосування та реалізації права, виявити відмінності між цими явищами, підкреслити особливості правозастосування.

Виклад основних положень. Серед учених, які працювали в галузі права наприкінці XIX – на початку XX століття, питання правозастосування трактувались зазвичай як «техніка права», «техніка тлумачення законів», як підведення окремих випадків життя під конкретні рішення, передбачені нормою в загальній формі, та вирішення на основі цього реального життєвого факту. Розкриття змісту правозастосовної діяльності обмежувалось майже виключно формально-логічною основою, що суттєво звужувало межі пізнання сутності цього правового явища. Згодом прихильники ідеї живого права стверджували, що право полягає не в логіці, а в досвіді й тому «книжкове право» має бути витіснено «правом життя».

Нині внаслідок існування різноманітних наукових позицій стосовно висвітлення співвідношення дефініцій правореалізації та право-

застосування виокремлюють різноманітні підходи до з'ясування суті цих понять і взаємозв'язку між ними. Узагальнюючи за змістом визначення поняття реалізації права низки вчених (В. Лазарева, І. Дюрягіна, А. Піголкіна, М. Ніколаєва, С. Братусь, С. Алексєєва, Ю. Решетова), доходимо висновку, що вони зазвичай збігаються, а отже, реалізацію права можна трактувати як здійснення приписів правових норм у фізичній або вербальній поведінці суб'єктів, як складний процес, під час якого приписи закону реалізуються, а відтак забезпечується певний стан правопорядку й законності в суспільстві та існування держави загалом.

За загальним правилом, безпосередня реалізація норм права здійснюється без участі органів держави. Хоча інколи наявність існуючих форм – виконання, використання та дотримання є недостатньою для повної реалізації приписів, закладених у правових нормах. Зазвичай норми права, навіть галузі права, не можуть бути реалізовані за допомогою волевиявлення осіб, яким вони адресовані, суб'єктивні права й юридичні обов'язки не можуть виникнути і реалізуватися без державного втручання, тобто без правозастосовної діяльності [1, с. 361–365]. Отже, виникає необхідність владного впливу компетентних органів, окремих суб'єктів, які наділені відповідними повноваженнями, на процес реалізації встановлених правил, що передбачає правозастосовну діяльність.

Стосовно визначення терміна «правозастосовна діяльність» та її значення у процесі реалізації права, то науковці не дійшли єдиної думки щодо цього питання. Одні трактують правозастосування як прийняття індивідуально-конкретних, державно-владних правових актів під час вирішення юридичних справ компетентними органами держави, громадськими організаціями та службовими особами [2, с. 57; 3, с. 94–103; 4, с. 134], інші до правозастосування відносять також дії громадян із реалізації суб'єктивних прав у правовідносинах [5, с. 125–176; 6, с. 50]. Деякі виокремлюють таку характерну ознаку правозастосовної діяльності, як її управлінський характер, спрямований на забезпечення неухильного втілення загальних програм, закріплених у нормах права [7, с. 264; 8, с. 25].

Правозастосовна діяльність – це владна діяльність спеціальних, уповноважених на це суб'єктів, яка полягає у прийнятті індивідуально-правових приписів на основі чинного законодавства й відповідно до встановленої законом процедури [9, с. 39]. Отже, однією з особливостей правозастосування є наявність суб'єктів – державно-владних органів і прийняття ними правових актів як результатів правозастосовної діяльності.

Зокрема С. Алексеев зазначає, що «на практиці застосування норм права є безперервним процесом, який тісно пов'язаний з процесом юридичного пізнання, в ході якого відбувається звернення чи до фактів, чи до юридичних норм; на основі аналізу норм виникає необхідність більш глибоко досліджувати фактичні обставини; аналіз же фактичних обставин змушує знову звернутися до норми, уточнити окремі юридичні питання й т. д.» [10, с. 56]. І. Дюрягін доводить, що «застосування права поряд з правотворчістю і плануванням є одним із способів державно-владного впливу на суспільні відносини, їхнього регулювання» [8, с. 134]. В. Горшенев вважає слушною думку, що правозастосовна діяльність є сукупністю специфічних, організаційних форм і засобів, за допомогою яких забезпечується безперервність процесу владної реалізації нормативно-правових приписів, за допомогою наділення одних учасників відносин суб'єктивними правами та покладення на інших відповідних юридичних обов'язків, або шляхом розгляду (вирішення) питань про наслідки правових спорів і правопорушень [11, с. 16–18].

Зазвичай визначення правозастосування та виокремлення його особливостей залежать від того, як воно співвідноситься з основними формами реалізації права – виконанням, дотриманням і використанням. Погляди науковців стосовно співвідношення між реалізацією та застосуванням права також є різними. Деякі вчені ототожнюють поняття «застосування» і «виконання». Н. Александров, наприклад, вважає, що застосування норм права – це прийняття індивідуально-конкретних державно-владних правових актів, ототожнюючи застосування права з його реалізацією, яка також полягає у втіленні правових норм у фактичній діяльності органів, організацій і посадових осіб [12, с. 9]. Інші вчені (Я. Брайнін, В. Сорокін) застосування визначають як доповнення відповідними загальними нормами конкретних фактів, що мають юридичне значення [13, с. 92; 14, с. 135]. Я. Міхалюк вважає застосування способом реалізації права, що зумовлює виникнення, зміну та припинення конкретних правовідносин, до юридичних наслідків [15, с. 8]. П. Рабінович стверджує, що застосування правових норм – це організаційно-правова діяльність компетентних органів, уповноважених на це громадських об'єднань або їх посадових осіб [16, с. 132]. С. Алексеев, Ю. Решетов обґрунтовують, що застосування норм права є особливою стадією в процесі його реалізації, що водночас охоплює і форми реалізації з боку правозастосовних органів [17, с. 26; 18, с. 15]. М. Вітрук, В. Лазарев стверджують, що правозастосування є особливою формою, способом реалізації [19, с. 4; 20, с. 263]. В. Карташов визначає випадки, коли застосування є способом

реалізації – якщо права й обов’язки передбачені, але не можуть виникати та бути реалізованими в результаті дотримання, використання прав і виконання обов’язків [21, с. 155]. І. Дюрягін визначає правозастосування як особливу форму його реалізації [8, с. 93]. Нині останній погляд є домінуючим і академічним.

Водночас є думки, що саме законодавець визначає, в яких випадках правозастосування є обов’язковою, а в яких – факультативною стадією розвитку й організації матеріальних відносин у загальному механізмі здійснення права. Межі правозастосування у сфері регулювання та захисту матеріальних відносин і коло суб’єктів, що застосовують право [2, с. 88], теж визначені в законі, оскільки правозастосування не реалізовує кінцевого результату, хоча й спрямоване на такий результат, тобто на здійснення прав у фактичній поведінці [8, с. 31; 23, с. 122]. Така позиція дає змогу стверджувати, що система норм права впливає на правозастосовну діяльність так, що зміст законів визначає випадки необхідності правозастосування і його межі.

Цікавими з цього приводу є погляди В. Ткаченка, який указує, що застосування права є етапом реалізації права. «По суті, – зазначає В. Ткаченко, – правозастосування направлене на досягнення проміжної, а не кінцевої мети правореалізації і компенсує в такий спосіб нерозвиненість у суспільстві процесів саморегуляції» [24, с. 364].

О. Скакун зазначає, що правозастосування – «...це владно-організуюча діяльність компетентних державних органів і посадових осіб, що здійснюється в процедурно-процесуальному порядку, яка полягає в індивідуалізації юридичних норм стосовно конкретних суб’єктів і конкретних життєвих випадків в акті застосування норм права» [25, с. 388–389]. Така позиція, на нашу думку, потребує відповідного уточнення. Норми права застосовуються у разі правомірних дій суб’єктів права стосовно реалізації прав і обов’язків, а також при вчиненні правопорушень, що передбачає необхідність застосування охоронних норм права як форми забезпечення їх реалізації. Як видається, процес охоронного правозастосування не слід розуміти лише як покладення відповідальності за скоєне правопорушення. Схожа правозастосовна діяльність охоплює значно більшу кількість дій, метою яких є забезпечення дотримання заборон і виконання обов’язків, відновлення порушених прав потерпілих, а також забезпечення реалізації правових норм, які встановлюють юридичну відповідальність, що характеризує правозастосовну діяльність як форму забезпечення реалізації норм права у всіх випадках.

Стосовно випадків необхідності правозастосовної діяльності, найбільш прийнятною є така позиція більшості науковців, коли:

а) суб'єктивні права й юридичні обов'язки в осіб не можуть виникнути без владної діяльності компетентних органів держави або можуть виникати тільки після ухвалення індивідуального владного рішення державного органу; б) правовідносини, які виникають між сторонами, настільки важливі для суспільства, що завжди їх слід контролювати з погляду законності та закріплювати спеціальним рішенням компетентного органу; в) для виникнення певних правовідносин потрібне офіційне затвердження наявності або відсутності конкретних фактів, що мають юридичне значення; г) виникає спір стосовно певних фактів або відносин, змісту суб'єктивних прав і юридичних обов'язків, які мають юридичне значення й коли сторони не можуть дійти узгодженого рішення; г) вчинено правопорушення та потрібно визначити міру юридичної відповідальності особи, тобто, коли відповідно до приписів правових норм необхідно застосувати юридичні санкції. Також наведені формулювання вказують на ще одну важливу особливість правозастосування, а саме на владний характер.

Отже, правозастосування – це діяльність щодо застосування матеріальних норм права стосовно конкретних правовідносин – певне «посередництво» між законом і колом суб'єктів, на які поширюється його дія; діяльність, результати якої зумовлюють виникнення, зміну чи припинення прав та обов'язків учасників правовідносин.

Розглядаючи співвідношення правореалізації та правозастосування, потрібно зауважити на такі особливості.

Правозастосування є формою владного індивідуально-правового регулювання. Виконання, дотримання та використання є формами самореалізації власної поведінки учасників реалізації правових норм. Ті суб'єкти, які є безпосередніми учасниками врегульованих диспозицією тієї чи іншої норми права суспільних відносин, використовують права, виконують і дотримуються обов'язку. Це підкреслює важливу роль учасників суспільних відносин. Правозастосування ж як владна юридично значуща діяльність здійснює індивідуально-правове регулювання та конкретизує права й обов'язки тих суб'єктів відносин, що розглядаються.

Правозастосування відрізняється від його безпосередньої реалізації обов'язковістю й наявністю відповідної форми. Цей спосіб і форма визначаються державою залежно від її цілей та інтересів під час створення правового припису. Водночас є взаємна обумовленість: потреба визначає необхідну норму, а норма визначає соціальний спосіб задоволення потреби.

Якщо цілі й інтереси держави, які передбачені нормою, не збігаються з інтересами суб'єкта права (суспільними інтересами, інте-

ресами окремої суспільної групи, до якої належить суб'єкт) або через інші причини норма не може задовольняти потреби, то приписами, які визначають її обов'язковою, не можна забезпечити ефективність цієї норми. Відповідно, у конкретному випадку реалізація права суб'єктом – це фактичне його використання або невикористання.

Застосування норм права істотно відрізняється від цього. Остаточною метою застосування права також є задоволення потреби, проте ця потреба належить саме суб'єкту права. Орган, який застосовує право, є незацікавлена стороння, загальна влада, метою якого є точна й обов'язкова реалізація правового припису.

Якщо в реалізації права задоволення реальної потреби виявляється як первинне, і з цим пов'язана відповідність нормі, то у застосуванні права первинним є відповідність нормі. Водночас, якщо розбіжність між реальною потребою суб'єкта права (суспільства, соціальної групи) і нормою права суттєва, то очевидно, що той, хто застосовує право, у своїй діяльності стикатиметься з впливом низки чинників, які зумовлені такою розбіжністю. Саме в цьому полягає особливість правозастосовної діяльності. В такому випадку можливі два варіанти вирішення: або примусова владна реалізація права (застосування державою переважно методів примусу, підпорядкування суспільства своїй волі), або координація діяльності під впливом соціальних умов, тобто адаптування інтересів держави до інтересів суспільства в процесі правозастосування.

З огляду на це, можна зробити висновок, що мистецтво правозастосовної діяльності під час вирішення справ, ухвалення рішень полягає в тому, щоб зуміти знайти рівновагу, збалансувати державну волю, зазначену в нормах права, із урахуванням інтересів і потреб громадян, не порушуючи їхні права.

Водночас, як відомо, діяльність правозастосовних суб'єктів регламентується процесуальними нормами права, а отже, останні є суб'єктами застосування матеріальних норм і одночасно суб'єктами реалізації процесуальних норм права. Відповідно, правозастосування як самостійна стадія правового регулювання може містити й елементи правореалізації. Тому помилки під час реалізації процесуальних норм можуть призводити до прийняття помилкових правозастосовних актів [26, с. 200].

Як доповнення зазначеного, О. Уварова у своїй монографії «Принципи права у правозастосуванні: загальнотеоретична характеристика» зазначає, що правозастосовний орган у своїх безпосередніх діях може реалізовувати тільки процесуальні норми, якими регулюється його діяльність, котрі встановлюють його компетенцію. Що стосується

норм матеріального права, то тут правозастосування є лише стадією правореалізаційного процесу. Правозастосовний акт потребує подальшої реалізації, яка відбуватиметься у формі виконання, використання або дотримання. Момент реалізації правозастосовного акта має збігтися з реалізацією норми права, на основі якої його було прийнято [4, с. 92].

На основі підходу, що окреслює правозастосування як окрему стадію процесу реалізації, С. Алексєєв та І. Дюрягін запропонували розподіл за типами: а) безпосередня реалізація, коли суб'єкти «без втручання ззовні» втілюють вимоги юридичних норм у своїй поведінці, здійснюють права й обов'язки; б) правозастосовна реалізація, тобто реалізація, що проходить особливу стадію – застосування права. Останній вид реалізації можна визначити як правореалізацію, опосередковану правозастосуванням. Окремі вчені доводять тезу про те, що правозастосування може набути статусу самостійної форми реалізації права тільки тоді, коли дії з виконання правозастосовного акта визнати елементом правозастосування [27, с. 134].

Цікавим є критерій, який пропонується для відмежування правозастосування від інших форм реалізації, а саме – суб'єкт. На думку представників такого підходу, специфіка правозастосування виявляється саме в тому, що це є виключно уповноважені органи. А. Перепелюк у своїй дисертаційній роботі розкриває найбільш загальні та системні особливості цієї юридичної категорії: а) правозастосовник – провідний елемент механізму застосування права, адже саме завдяки його залученню вказаний механізм починає діяти; б) правозастосовний суб'єкт персоніфікує державу та виступає за її повноваженням (дорученням); в) діяльність правозастосовного суб'єкта регламентує спеціальне законодавство; г) правозастосовник є елементом організаційної структури державного або недержавного органу та виступає представником відповідного органу; г) зазначений суб'єкт володіє державно-владними повноваженнями, оскільки видає правозастосовні акти, які можуть бути забезпечені примусовою силою держави; д) зміст і обсяг повноважень залежать від обійманої посади та компетенції органу, в якому працює особа; е) правозастосовник характеризується спеціально-правовим статусом, який визначає його правове становище в суспільстві; е) підставою застосування права недержавними установами, організаціями та посадовими особами недержавних структур є наявність відповідних повноважень (наданих законом або делегованих); ж) держава є гарантом забезпечення законності та справедливості в процесі здійснення правозастосовної діяльності відповідними суб'єктами [28].

З огляду на викладене, доречно виокремити такі наукові погляди стосовно співвідношення та місця застосування права у процесі реалізації права: ототожнення правореалізації та правозастосування; визнання правозастосування стадією реалізації права, в якій визначається порядок реалізації певної норми права; виокремлення правозастосування самостійною формою реалізації права; виділення правозастосування ускладненою формою реалізації права, в якій виявляються всі інші форми реалізації, тобто правозастосування одночасно об'єднує в собі ознаки і використання, і виконання, і дотримання права.

Висновки. Оскільки виконання, дотримання, використання є звичайними, простими формами реалізації, які пов'язані з діяльністю суб'єктів, то це відбувається за умови, коли права й обов'язки громадян реалізуються без конкретизації та індивідуального підходу. Правозастосування ж зумовлене природною потребою в усуненні перешкод для нормальної реалізації права. Його особливостями є те, що зазвичай така діяльність пов'язана з діяльністю спеціально уповноважених органів – суб'єктів, які наділені владними повноваженнями, в окремих випадках і недержавних суб'єктів, завершуються прийняттям правового акта застосування права, в якому підтверджуються, встановлюються, змінюються або припиняються юридичні права й обов'язки персоніфікованих суб'єктів у конкретній життєвій ситуації. Із зазначеного, на нашу думку, потрібно виокремити правозастосування як особливу, специфічну форму реалізації права.

---

1. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. – Львів: Новий Світ, 2003. – С. 361–365.

2. Галаган И. В. Проблема теории правоприменения по советскому законодательству / И. В. Галаган, А. В. Василенко // Правоведение. – 1986. – № 2. – С. 57.

3. Орзих М. Ф. Формы реализации норм советского права / М. Ф. Орзих // Сов. государство и право. – 1968. – № 2. – С. 94–103.

4. Уварова О. О. Принципи права у правозастосуванні: загально-теоретична характеристика: монографія / О. О. Уварова. – Х.: Друкарня МАДРИД, 2012. – 196 с.

5. Недбайло П. Е. Применение советских правовых норм / П. Е. Недбайло. – М., 1960. – С. 125–176.

6. Строгович М. С. Основные вопросы советской социалистической законности / М. С. Строгович. – М., 1966. – С. 50.

7. Алексеев С. С. Общая теория права / С. С. Алексеев. – М., 1981. – Т. 1. – С. 264.

8. Дюрягин И. Я. Применение норм советского права / И. Я. Дюрягин. – Свердловск: Изд-во Свердловского юрид. ин-та, 1973. – 248 с.

9. Вовленко Н. Н. Социалистическая законность и применение права / Н. Н. Вовленко. – Саратов: Наука, 1983. – С. 39.
10. Алексеев С. С. Право. Опыт комплексного обучения / С. С. Алексеев. – М., 1999. – С. 56.
11. Григорьев Ф. А. Акты применения права / Ф. А. Григорьев. – Саратов: Наука, 1995. – С. 16–18.
12. Александров Н. Г. Применение норм социалистического права / Н. Г. Александров. – Н., 1958. – С. 9.
13. Брайнин Я. М. Уголовный закон и его применение / Я. М. Брайнин. – М., 1967. – 211 с.
14. Сорокин В. Д. Проблемы административного процесса / В. Д. Сорокин. – М., 1968. – С. 135.
15. Михалык Я. С. Применение социалистического права в период развернутого строительства коммунизма / Я. С. Михалык. – М., 1963. – С. 8.
16. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посібник / П. М. Рабінович. – 5-те вид. зі змін. – К.: Атіка, 2001. – С. 132.
17. Алексеев С. С. Функции применения права / С. С. Алексеев, И. Я. Дюрягин // Правоведение. – 1972. – № 2. – С. 26.
18. Решетов Ю. С. Реализация норм советского права / Ю. С. Решетов. – Казань: Тессей, 1989. – С. 15.
19. Витрук Н. В. Акты применения права в механизме реализации прав и свобод личности / Н. В. Витрук // Правоведение. – 1983. – № 2. – С. 4.
20. Лазарев В. В. Применение советского права / В. В. Лазарев. – Казань, 1972. – С. 263.
21. Карташов В. Н. Юридическая деятельность: понятие, структура, ценность / В. Н. Карташов. – Саратов, 1989. – С. 155.
22. Завадская Л. Н. Теоретические вопросы применение права / Л. Н. Завадская // Теория права. Новые идеи. – М., 1991. – Вып. 1. – С. 88.
23. Леушин В. И. Способы реализации правосубъектности. (Проблемы реализации права) / В. И. Леушин. – Свердловск: Свердловский юрид. ин-т, 1990. – С. 122.
24. Загальна теорія держави і права / за ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченка, О. В. Петришина. – Х.: Право, 2002. – 432 с.
25. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник / О. Ф. Скакун; перекл. з рос. – Х.: Консум, 2001. – С. 388–389.
26. Практика судів України в кримінальних справах // Бюлетень законодавства і юридичної практики. – 1993. – № 4. – С. 200.
27. Явич Л. С. Проблемы правового регулирования советских общественных отношений / Л. С. Явич. – М., 1961. – 214 с.
28. Перепелюк А. М. Механізм застосування права: структура та критерії ефективності (загальнотеоретичний аспект) / А. М. Перепелюк. – К., 2016.

Кельман Л. М. К вопросу о соотношении понятий правоприменительной деятельности и реализации права: теоретико-правовой аспект

Рассмотрены теоретико-правовые проблемы в сфере взаимодействия реализации права и правоприменения, также выделены особенности право-

применительной деятельности при этом. Анализируются разные точки зрения касательно структуры, функций субъекта, результата правоприменения. Учитывается роль правоприменения в соотношении возможности и действительности в праве.

Произведен многоуровневый общетеоретический анализ эффективности механизма применения права, что обуславливает его широкое понимание – как объективной характеристики, включающей в себя весь спектр правовых явлений и элементов, а также социальных связей, с помощью которых достигается соответствие механизма требованиям, которые находятся в нормах права, обеспечивается их реализация, гарантируются права и обязанности, а также основные цели, преследуемые этим механизмом.

Ключевые слова: реализация права, правоприменительная деятельность.

Kelman L. M. Correlation of subjects defining law realization of the law, law enforcement activity: theoretical-law aspects

According to our social-political consequences and with development of current market relations law enforcement plays very important part as a powerful form of supplying enforcement as official form of regulation among people in the modern society.

Basic theoretical approaches and opinions of scientists concerning the correlation of the law enforcement and enforcement of the rights mostly titles toward divides these subjects characterize them completely and finds place of the law enforcement in the implementation mechanism.

The article is dedicated to defining of the theoretical-law problems for the realization of the law and particular law enforcement activity and feature of the law enforcement in this sphere of law. Special attention is paid to the examination and analysis of various points of view regarding the structure, functions, subjects, and result of enforcement. Moreover, the role of enforcement is being established while correlating the reality and capabilities in law.

Defined the notion of law enforcement mechanism as systematic, dynamic formation which contents complex of judicial means that are united in the legal, institutional and procedural units, ensures the implementation of the law and achievement of socially important objectives of law.

Moreover, its well-known that peculiarities of the law enforcement are availabilities of the subject of state authority and admission of law as a result of the law enforcement and also as authority character of the process. Therefore, the law enforcement as the authority, is judicial significant activity which implements of the legal control and specifies in laws and duties in considerate subjects of relations. In the point of fact, the law enforcement differs from its realization with its obligation and existence of proper form in the law enforcement regularity. To make conclusion the law enforcement and realization of the law performs the legal action to the law enforcement and depends on the efficiency of the law realization in general.

Key words: realization of the law, law enforcement activity.

Стаття надійшла 13 листопада 2017 р.